

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ ТА
ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра стоматології післядипломної освіти**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**В.о. директора навчально-наукового
інституту стоматології та
лабораторної медицини**

Євген КОСТЕНКО

«01» вересня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
циклу спеціалізації за фахом
«Стоматологія»**

Галузь знань 22 “Охорона здоров'я”
Спеціальність 221 “Стоматологія”

Робоча програма циклу спеціалізації за фахом
«Стоматологія» галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальність 221
“Стоматологія”.

Розробники: Потапчук А. М., д.мед.н., професор, завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти, Мельничук Н.І. - старший викладач кафедри стоматології післядипломної освіти, Русин В.В. – доцент кафедри стоматології післядипломної освіти, Юрженко А.В. – доцент кафедри стоматології післядипломної освіти, Зорівчак Т.І. – асистент кафедри стоматології післядипломної освіти, Шетеля В.В. – доцент кафедри стоматології післядипломної освіти, Бобельський В.В. – асистент кафедри стоматології післядипломної освіти, Сапович Б.Я. – старший викладач кафедри стоматології післядипломної освіти.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри стоматології післядипломної освіти

Протокол від “26” серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри _____ Анатолій ПОТАПЧУК

Робоча програма схвалена на засіданні науково-методичної комісії навчально-наукового інституту стоматології та лабораторної медицини ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

Протокол від “01” вересня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії
навчально-наукового інституту
стоматології та лабораторної медицини _____ Оксана КЛІТИНСЬКА

“01” вересня 2025 року

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЦИКЛУ СПЕЦІЛІЗАЦІЇ ЗА ФАХОМ
«Стоматологія»

Тривалість навчання — 156 годин.

Форма підвищення кваліфікації – очна, вечірня; дистанційна.

Мета: оволодіння, оновлення та поглиблення спеціальних фахових, науково-методичних, практичних компетентностей, у тому числі вивчення сучасних та світових протоколів у сфері терапевтичних підходів лікування зубів, а також вітальної терапії пульпи.

№	Тема заняття	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Семін. заняття	Практ. заняття	Разом
1	Організація стоматологічної допомоги населенню	-	-	6	6
2	Діагностика хвороб органів порожнини рота	-	-	2	2
3	Амбулаторне знеболювання в стоматології	-	2	2	4
4	Діагностика та допомога в невідкладних станах	-	2	-	2
5	Карієс	-	-	6	6
6	Хвороби пульпи	-	-	6	6
7	Хвороби періодонта	-	2	6	8
8	Ендодонтія	-	-	8	8
9	Некаріозні ураження зубів. Діагностика, лікування та профілактика	-	-	2	2
10	Пломбувальні матеріали	-	-	6	6
11	Хвороби пародонта	-	2	4	6
12	Хвороби слизової оболонки порожнини рота	2	4	12	18
13	Фізичні методи діагностики і лікування в стоматології	-	-	2	2
	Заключний контроль				2
	Разом	2	12	120	134
	Іспит				6
	Додаткові програми				
	1.Організація невідкладної медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях				8
	2.СНІД та вірусні гепатити				8
	Всього				156

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЗА ФАХОМ
«Стоматологія»

		Назва розділу, теми
Розділ	Тема	
1	2	3
01	01.00	Організація стоматологічної допомоги населенню
	01.01	Структура організації стоматологічної служби України
	01.02	Санітарно-гігієнічні вимоги до стоматологічного кабінету
	01.03	Обладнання стоматологічного кабінету
	01.04	Стоматологічна допомога сільському населенню
02	02.00	Діагностика хвороб органів порожнини рота
	02.01	Схема обстеження стоматологічного пацієнта
	02.02	Клінічні методи обстеження
	02.03	Додаткові методи обстеження
	02.04	Функціональні методи обстеження
	02.05	Рентгенологічне обстеження
03	03.00	Амбулаторне знеболювання в стоматології
	03.01	Вимоги до місцевих анестетиків
	03.02	Мандибулярна анестезія
	03.03	Ментальна анестезія
	03.04	Анестезія щічного нерва
	03.05	Анестезія язикового нерва
	03.06	Інфраорбітальна анестезія
	03.07	Туберальна анестезія
	03.08	Різева анестезія
	03.09	Піднебінна анестезія
04	04.00	Діагностика та допомога в невідкладних станах
	04.01	Непритомність
	04.02	Колапс
	04.03	Шок
	04.04	Анафілактичний шок
	04.05	Гостра недостатність дихання
	04.06	Серцево-легенева реанімація
05	05.00	Карієс
	05.01	Початковий карієс
	05.02	Поверхневий карієс

	05.03	Середній карієс
	05.04	Глибокий карієс
	05.05	Ремінералізуюча терапія карієсу
06	06.00	Хвороби пульпи
	06.01	Функції пульпи
	06.02	Пульпа постійних зубів
	06.03	Класифікація пульпіту
	06.04	Пульпотомія
	06.05	Пульпектомія
07	07.00	Хвороби періодонта
	07.01	Класифікація періодонтиту
	07.02	Клініка, діагностика гострого періодонтиту
	07.03	Клініка, діагностика хронічного періодонтиту
	07.04	Загострення хронічного періодонтиту
	08.04	Лікування періодонтиту
08	08.00	Матеріали для ірригації кореневих каналів
	08.01	Силери
	08.02	Філери
09	09.00	Ендодонтія
	09.01	Класифікація некаріозних уражень
	09.02	Гіпоплазія
	09.03	Флюороз
	09.04	Недосконалий амелогенез
	09.05	Недосконалий дентиногенез
	09.06	Одонтодисплазія
	09.07	Мармурова хвороба
	09.08	Синдроми з порушенням зубощелепної системи
	09.09	Травматичні ушкодження
	09.10	Некроз твердих тканин зубів
	09.11	Стирання твердих тканин зубів
	09.12	Клиноподібний дефект
	09.13	Ерозія твердих тканин зубів
	09.14	Дисколорити
		09.15
	09.16	Гіперестезія
10	10.00	Пломбувальні матеріали

	10.01	Класифікація пломбувальних матеріалів
	10.02	Стоматологічні цементи
	10.03	Композитні матеріали
	10.04	Компомери
	10.05	Амальгами
11	11.00	Хвороби пародонта
	11.01	Класифікація хвороб пародонта
12	12.00	Хвороби слизової оболонки порожнини рота
	12.01	Особливості анатомо-гістологічної будови СОПР
	12.02	Функції СОПР
	12.03	Елементи ураження СОПР
	12.04	Систематика захворювань СОПР
13	13.00	Фізичні методи діагностики і лікування в стоматології
	13.01	ЕОД
	13.02	Гальванізація і електрофорез
	13.03	УФО
	13.04	Франклінізація
	13.05	Лазерна терапія

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ
ДЛЯ ЦИКЛУ СТАЖУВАННЯ ЗА ФАХОМ
«Стоматологія»**

- 1) Структура організації стоматологічної служби України
- 2) Санітарно-гігієнічні вимоги до стоматологічного кабінету
- 3) Обладнання стоматологічного кабінету
- 4) Стоматологічна допомога сільському населенню
- 5) Схема обстеження стоматологічного пацієнта
- 6) Клінічні методи обстеження
- 7) Додаткові методи обстеження
- 8) Функціональні методи обстеження
- 9) Рентгенологічне обстеження
- 10) Вимоги до місцевих анестетиків
- 11) Мандибулярна анестезія
- 12) Ментальна анестезія
- 13) Анестезія щічного нерва

- 14) Анестезія язикового нерва

- 15) Інфраорбітальна анестезія

- 16) Туберальна анестезія

- 17) Ріzscheва анестезія

- 18) Піднебінна анестезія

- 19) Непритомність
- 20) Колапс
- 21) Шок
- 22) Анафілактичний шок
- 23) Гостра недостатність дихання
- 24) Серцево-легенева реанімація
- 25) Початковий карієс
- 26) Поверхневий карієс
- 27) Середній карієс
- 28) Глибокий карієс
- 29) Ремінералізуюча терапія карієсу
- 30) Функції пульпи

- 31) Пульпа постійних зубів
- 32) Класифікація пульпіту
- 33) Пульпотомія
- 34) Пульпектомія
- 35) Класифікація періодонтиту

- 36)Клініка, діагностика гострого періодонтиту
- 37)Клініка, діагностика хронічного періодонтиту
- 38)Загострення хронічного преіодонтиту
- 39)Лікування періодонтиту
- 40)Силери
- 41)Філери
- 42)Класифікація некаріозних уражень
- 43)Гіпоплазія
- 44)Флюороз
- 45)Недосконалий амелогенез
- 46)Недосконалий дентиногенез
- 47)Одонтодисплазія
- 48)Мармурова хвороба
- 49)Синдроми з порушенням зубощелепної системи
- 50)Травматичні ушкодження
- 51)Некроз твердих тканин зубів
- 52)Стирання твердих тканин зубів
- 53)Клиноподібний дефект
- 54)Ерозія твердих тканин зубів
- 55)Дисколорити
- 56)Вибілювання
- 57)Гіперестезія
- 58)Класифікація пломбувальних матеріалів
- 59)Стоматологічні цементи
- 60)Композитні матеріали
- 61)Компомери
- 62)Амальгами
- 63)Класифікація хвороб пародонта
- 64)Особливості анатомо-гістологічної будови СОПР
- 65)Функції СОПР
- 66)Елементи ураження СОПР
- 67)Систематика захворювань СОПР

68)ЕОД

69)Гальванізація і електрофорез

70)УФО

71)Франклінізація

72)Лазерна терапія

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1) Данилевський М.Ф., Борисенко А.В., Політун А.М., Сідельникова Л.Ф., Несин А.Ф. Терапевтическая стоматология. Карієс. Пульпіт. Периодонтит. Ротовий сепсис. Т.2. – Киев: Медицина, 2010. - 544 с.
- 2) Терапевтическая стоматология: учебник; в 4 т. – Т2. Карієс. Пульпіт. Периодонтит. Ротовий сепсис / Н.Ф.Данилевський, А.В.Борисенко, А.М.Політун и др.; под ред проф. А.В.Борисенко. – К.: Медицина, 2010. – 544 с.
- 3) Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації у двох томах / За ред. проф.А.К.Ніколішина. – Т.2. – Полтава: Диосвіт, 2007. – 280 с.
- 4) Николаев А.И., Цепов Л.М., Михеева Е.А. Санитарно-гигиенический режим в терапевтических стоматологических кабинетах (отделениях). – М.: МЕДпресс-информ, 2010. – 240 с.
- 5) Методи обстеження хворого, карієс, пульпіт, періодонтит, стоматологічні вогнищевозумовлені захворювання / Данилевський М.Ф., Борисенко А.В., 14 Антоненко М.Ю. та ін.. - К.: Медицина, 2010. с - 47-222.
- 6) Вайндрух С.А. Основи рентгендіагностики у стоматології: учб. посібник / С.А. Вайндрух - К.: Держ. мед. видав. УРСР. - 1962. -215 с.
- 7) Кльомін В.А. Комбіновані зубні пломби / В.А. Кльомін, А.В. Борисенко, П.В. Іщенко: навчальний посібник. - Харків: Фарматек. - 2010. - 335 с.
- 8) Ковальов Є.В. Періодонтит: навчальний посібник / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрік, І.Я. Марченко. - Полтава, 2004. - 161 с.
- 9) Ковальов Є.В. Пульпіт. Патоморфологія. Клініка. Лікування: учбов. посібник / Є.В. Ковальов, В.М. Петрушанко, А.І. Сидорова. - Полтава, 1998.- 119 с.
- 10) Ковальов Є.В. Обстеження хворого та діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник / Є.В. Ковальов, І.Я. Марченко, М.А. Шундрік. - Полтава, 2005. - 124 с.
- 11) Куроєдова В.Д., Коршенко В.О., Денисенко В.В. Проблеми ВІЛ/СНІДу в стоматології. - Полтава, 2010. - 96 с.
- 12) Марченко О.І. Клініка і лікування періодонтитів / О.І. Марченко. - К.: Здоров'я, 1958. - 156 с.
- 13) Мащенко І.С. Лікування і профілактика карієсу зубів: навчальний посібник / І.С.Мащенко, Т.П. Кравець. - Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003.-307с.
- 14) Мельничук Г.М. Практична одонтологія: курс лекцій із карієсу та некаріозних уражень зубів, пульпіту і періодонтиту: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. - Івано-Франківськ, 2003. - 392 с.
- 15) Наказ МОЗ України від 03.05.2001 р. №168 “Про оптимізацію диспансеризації населення на етапі реформування системи охорони здоров'я в Україні”.
- 16) Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс): навч. посібник / [М.Ф. Данилевський, А.П. Грохольський, А.М. Політун та ін.] / За ред. М.Ф. Данилевського - Львів: Світ, 1993. - 184 с.

- 17) Терапевтична стоматологія: обладнання та інструментарій / [В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, В.В. Материнський, О.П. Кобри
н: навчальний посібник. - Івано-Франківськ, 2002. - 95 с.
- 18) Беєр Р. Ілюстрований довідник з ендодонтії / Рудольф Беєр, Міхаель А. Бауман, Андрей М. Кельбаса ; Пер. з нім.; За ред. Є.О. Волкова. – М.: МЕДпресс-информ, 2008. – 240 с.
- 19) Клітинська О.В., Зорівчак Т.І., Гасюк Н.В.. Особливості лікування гострого пульпіту тимчасових зубів з урахуванням стадії їх розвитку // Україна. Здоров'я нації. 2019. № 1 (54), - С.145-148.
- 20) Журнали «Дентарт», «Стоматологія», «Новини стоматології», «Сучасна стоматологія» за 2018-2020 роки.
- 21) Arrov P. Prevalence of developmental enamel defects of the permanent molars among school children in Western Australia / P. Arrov // Dent. J. – 2008. – № 53. – P. 250–259.
- 22) Browne D. Fluoride metabolism and fluorosis / D. Browne, H. Whelton, D. O'Mullane // J. Dent. – 2005. – Vol. 33 (3). – P. 177–186.
- 23) The prevalence of demarcated opacities in permanent first molar in group of Swedish children / B. Jalevik, G. Klingberg, L. Barregand, J. T. Noren // Acta. Odontol. Scand. – 2002. – № 59. – P. 255–260.
- 24) Алимский А. В. Взаимосвязь флюороза, кариеса зубов и аномалий зубочелюстной системы / А. В. Алимский, А. Я. Долгоаршинных // Вісник стоматології. – 2005. – № 4. – С. 58–60.
- 25) Амосова Л. І. Клініко-лабораторне обґрунтування застосування “Кальцексу” для лікування початкових форм флюорозу зубів у дітей : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук : спец 14.01.22 «Стоматологія» / Л. І. Амосова. – Полтава, 2001. – 17 с.
- 26) Безвушко Е. В. Динаміка розповсюдженості флюорозу зубів, обумовлена високим вмістом фтору та солей важких металів / Е. В. Безвушко // Вісник стоматології. – 2003. – № 1. – С. 61–63.
- 27) Безвушко Е. В. Особливості поширеності та клінічних проявів некаріозних уражень зубів / Е. В. Безвушко // Український стоматологічний альманах. – 2010. – № 2, т. 2. – С. 7–10.
- 28) Беляев В. В. Фториды питьевой воды и флюороз зубов у детского населения Тверской области. // Актуальные вопросы фармакологии : сб. науч. трудов ММСИ. – 1999. – С. 131–133.
- 29) Боровский Е. В. Терапевтическая стоматология. М.: Медицина, 1998.- 735 с.
Грошиков М. И. Некаріозные поражения тканей зуба.-М.: Медицина, 1985.- 170 с.
Давыдов Б. Н. Содержание в сыворотке крови, экскреция и почечный клиренс фторидов у детей в возрасте 3-5 лет после однократного их приема per os как критерии риска развития кариеса и флюороза зубов / Б. Н. Давыдов, Ю. Н. Боринский, В. А. Беляев // Стоматология детского возраста и профилактика. – 2006. – № 1-2. – С. 90–93.
- 30) Деркач И.И. Влияние профессиональных вредностей стекольного производства на состояние твердых тканей зубов и пародонта // Вопросы экспериментальной и клинической медицины: Сб. ст. – Донецк, 1999. – Вып. 3, Т.1. – С. 41-44.

31) Деркач И.И., Осипенкова Т.С., Пиляев А.Г. Влияние производственных условий на состояние органов полости рта рабочих Лисичанского стекольного завода //Вопросы экспериментальной и клинической стоматологии: Сб.науч.тр. – Харьков: